

Tilsynsrapport

Afdelingens navn og adresse	Solhjem, Strandvejen 96, 8000 Aarhus C
Dagtilbuddets navn	Solhjem
Navn på tilsynsførende dagtilbudskonsulent	Tilsynskonsulent ved Aarhus Kommune
Navne og titler på deltagere på mødet	Leder, afdelingsleder, to medarbejderrepræsentanter, en forældrerepræsentant fra bestyrelsen og tilsynskonsulent ved Aarhus Kommune
Dato for tilsynsmødet	D. 26. september 2023
Navn og titel på den, der har gennemført den uvildige observation	Tilsynskonsulent ved Aarhus Kommune

Det uvildige tilsyns samlede vurdering af kvaliteten	3
Baggrund for vurderingen i tilsynsrapporten.....	4
Vurderingen af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer	6
Børnefællesskaber, børneperspektiv og børn i sårbare og udsatte positioner.....	6
Det sproglige læringsmiljø.....	8
Forældresamarbejde.....	9
Ramme for det uvildige tilsyn	10

Det uvildige tilsyns samlede vurdering af kvaliteten

Den overordnede vurdering af kvaliteten i Solhjem er, at medarbejdere og ledelse udviser glæde og engagement ved arbejdet med børnegruppen, og at der sammen med forældrene er en nysgerrighed på, hvordan de kan udvikle det sproglige læringsmiljø og børnefællesskaberne.

Børnefællesskaber, børneperspektivet og børn i sårbare og udsatte positioner: *Fasthold pædagogisk praksis*

Det vurderes, at dagtilbuddet arbejder med at skabe læringsmiljøer, som fremmer alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dagtilbuddet kan i dialogen om den pædagogisk praksis redegøre og reflektere over, hvordan der arbejdes med børnefællesskaber, børneperspektivet og børn i sårbare og udsatte positioner.

Sproglige læringsmiljøer: *Fasthold pædagogisk praksis*

Det vurderes, at dagtilbuddet arbejder med at skabe sproglige læringsmiljøer af høj kvalitet. Dagtilbuddet kan i dialogen om den pædagogisk praksis redegøre og reflektere over, hvordan der arbejdes med at udvikle de sproglige læringsmiljøer for børnene. Der anbefales, at dagtilbuddet drøfter brugen af billedledsaget skrift, således børnenes fortrolighed med skrift ikke afhænger af deres egen interesse.

Forældresamarbejde: *Fasthold*

Det vurderes, at dagtilbuddet bør *fastholde* praksis ift. løbende møder/dialoger med forældre om deres barns trivsel og udvikling samt fastholde praksis vedr. de formelle mødefora.

Baggrund for vurderingen i tilsynsrapporten

I denne tilsynsrapport kan man læse opsamlingen på et uvildigt tilsyn i dagtilbudsafdelingen. Opsamlingen indeholder en vurdering af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer i afdelingen. Vurderingen er baseret på en uanmeldt observation, andre forhold med betydning for kvaliteten f.eks. den pædagogiske læreplan og data fra sprogvurderinger samt dialogen om kvaliteten på et anmeldt tilsynsmøde.

Det uvildige tilsyn har i perioden 2023-2024 følgende særlige fokusområder:

- Børnefællesskaber, børneperspektivet og børn i sårbare og udsatte positioner
- Sproglige læringsmiljøer
- Forældresamarbejde

Baggrunden for de overordnede fokusområder i tilsynet er centrale elementer i den pædagogiske læreplan i dagtilbudsloven samt centrale indsatser i Børn og Unge.

Drøftelsen af de overordnede fokusområder for tilsynet vil i den enkelte afdeling tage afsæt i, hvad deltagerne på tilsynsmødet finder relevant under dialogen med afsæt i observationen, øvrige data samt refleksioner.

Dokumentation og vurdering af kvaliteten

I alle dagtilbudsafdelinger anvendes 3 kategorier til at beskrive vurderingen af den samlede kvalitet i afdelingen eller kvaliteten i arbejdet med enkelte af fokusområderne i tilsynet.

Kategorierne er følgende: fasthold pædagogisk praksis, juster pædagogisk praksis og ændr pædagogisk praksis. Hvis der på baggrund af tilsynet opstår en bekymring for kvaliteten i læringsmiljøet i afdelingen, kan der iværksættes et skærpet tilsyn.

Kategorier til beskrivelse af vurderingen af kvaliteten under det uvildige tilsyn

Fasthold pædagogisk praksis:

Fasthold pædagogisk praksis betyder, at tilsynet vurderer, at der er mange tegn på god kvalitet i afdelingen inden for et af fokusområderne eller samlet set. Afdelingen arbejder målrettet med at skabe læringsmiljøer, som fremmer alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Arbejdet med børnenes mulighed for deltagelse i fællesskaber er synlige i hverdagen og en del af den pædagogiske organisering og planlægning. Afdelingen kan gøre rede for, hvordan der arbejdes med læringsmiljøerne, og det pædagogiske personale har fælles refleksioner, som afspejles tydeligt i den pædagogiske praksis.

Når tilsynet peger på, at afdelingen skal fastholde pædagogisk praksis, anbefales det, at der er en nysgerrighed på, hvordan den høje kvalitet kan fastholdes og fortsat udvikles.

Juster pædagogisk praksis:

Juster pædagogisk praksis betyder, at tilsynet vurderer, at afdelingen arbejder godt med at skabe læringsmiljøer, som fremmer alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Afdelingen kan i dialogen om den pædagogisk praksis redegøre og reflektere over, hvordan de arbejder med læringsmiljøerne, børnenes deltagelse i fællesskaber og det pædagogiske personale har fælles refleksioner, men hensigter og refleksioner mangler nogle steder at blive omsat til pædagogisk praksis for alle børn.

Når tilsynet peger på, at afdelingen skal justere den pædagogiske praksis, anbefales det, at afdelingen arbejder med at justere praksis inden for nogle af fokusområderne for tilsynet.

Ændr pædagogisk praksis:

Ændr pædagogisk praksis betyder, at tilsynet vurderer, at den pædagogiske praksis ikke lever op til en forventelig praksis jf. den pædagogiske læreplan. Afdelingen skal arbejde mere gennemgribende med ændringer af den pædagogiske praksis inden for et af fokusområderne eller samlet set i afdelingen for at udvikle kvaliteten, med henblik på at fremme alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse og muligheder for deltagelse i fællesskaber.

Ved vurderingen 'ændr pædagogisk praksis' vil der være konkrete anbefalinger til, hvad der skal arbejdes med for at styrke og udvikle kvaliteten i afdelingen.

Børnefællesskaber, børneperspektiv og børn i sårbare og udsatte positioner

1. Konklusioner fra observationen

Personalet i både børnehaven og vuggestuen ser ud til at nyde samværet med børnene og er gennemgående støttende og respektfulde. Der observeres generelt mange positive interaktioner og individuel opmærksomhed og hensyn ift. hvert enkelte barn. Der er en behagelig og afslappet atmosfære, og børnene virker generelt tilpas og engagerede i deres leg og aktiviteter. Der er en god balance mellem de personaleinitierede aktiviteter og børnenes muligheder for fri leg. Der er en række områder, hvor der anbefales, at dagtilbuddet fastholder praksis, fordi pædagogikken vurderes god, bl.a. de børnevenlige overgange, hvor der er meget lidt ventetid samt de gennemgående positive interaktioner med alle børn.

Ift. vuggestuen gav observationen anledning til at anbefale nogle justeringer, ift. medarbejderrollen ifm. børnenes indbyrdes kommunikation, hvor der ikke observeres italesættelse af børnenes følelser, intentioner eller handlinger over for andre børn, samt at der er en opmærksomhed på børneperspektivet under aktiviteter for hele gruppen, hvor personalet er primært engagerede i at synge.

I børnehaven, observeres der veltilrettelagte interessante gruppeaktiviteter. Overgangene er børnevenlige, og der er også god tid til fri leg både indenfor og udenfor. Personalet er opmærksomt på børnenes indbyrdes kommunikation, og både opfordrer og understøtter børnene, når de interagerer med hinanden. Observationen gav anledning til at anbefale en opmærksomhed omkring forventninger til børnene ift. deres individuelle ressourcer og færdigheder

2. Hovedpointer fra dialog/refleksion

Der er en vedvarende og systematisk opmærksomhed på børn i udsatte positioner. Børnegruppen drøftes løbende på stuemøder, og der arbejdes med de børn, der har det svært ved at hjælpe dem indgå i konstruktive lege eller interaktioner med andre børn. Der fortælles, hvordan børnegruppen inddeles, således børn med udfordringer kan lykkes i stedet for at mislykkes. Det kan betyde fx, at et barn er sammen med et andet barn og leger indenfor, imens resten af gruppen er ude. Den pædagogiske intention er, at børnene får øje for de muligheder, som de hver især rummer, og som styrker deres samspil og relationer. Forældre inddrages, når der er gnidninger i børnegruppen fx hvis der er børn, der har det svært ved hinanden. Der påpeges af forældrerepræsentanten, at legeaftaler kan have stor effekt ift. børnenes efterfølgende relationer.

Personalet redegør for deres valg ift. børnenes deltagelse i aktiviteter for hele gruppen. Der pointeres, at børn gerne må gå fra eller sidde på afstand og betragte gruppen. Der kan deltages på forskellige måder. Der drøftes ift. arbejdsfordelingen ved samlingen, hvor der typisk er en medarbejder, der står for aktiviteten. Der foreslås, at der kan laves aftaler blandt de deltagende medarbejderne, således en kan flytte sin opmærksomhed fra samlingens indhold til børn der evt. viser tegn på uro/manglende interesse/behov for støtte.

Personalet udtrykker, at der er generelt differentieret opmærksomhed på det enkelte barn, og der tilstræbes at være på forkant og forebyggende, når personalet ved, at der er et behov for det. Personalet reflekter over deres praksis ift. de konkrete eksempler.

Personalet er klar over, at den nuværende børnegruppe ikke afspejler en gennemsnits daginstitution ift. barnets families ressourcer. Der er en opmærksomhed ift. at præsentere børnene for mangfoldigheden i samfundet og fx arbejdes der med at modvirke kønsstereotyper. Der fortælles, hvordan der fx ændres på eventyrer, således prinsessen er helten eller smeden er en pige. Deltagerne drøfter, hvordan børnenes kendskab til mangfoldighed kan arbejdes med gennem materialer.

3. Vurdering og anbefalinger på tiltag

Der vurderes, at dagtilbuddet bør fastholde praksis ift. at understøtte børnefællesskaberne, børn i udsatte og sårbare positioner samt opmærksomheden på børneperspektivet. Der anbefales, at de drøftelser på tilsynsmødet arbejdes med i hele personalegruppen.

Det sproglige læringsmiljø

1. Konklusioner fra observationen

Der er mange interaktioner og med alle børn. Der observeres et rigt sprogmiljø i børnehaven, hvor nogle medarbejder bruger en bred vifte af ord, som ligger ud over den gængse. Fx tales der om at dejen er *klæbrig*. Der observeres brug af bøger begge steder, ligeledes at børnene selv og uopfordret gør brug af bøger. Der laves bordteater i børnehaven ifm. eventyrfortællingen, hvor der også præsenteres børnene for ualmindelige ord, såsom *fattigmanden* og *herremanden*. I vuggestuen observeres en opmærksomhed ved nogle medarbejdere ift. gentagelse af nye ord samt at bruge præcise ord, fx at barnet *drysser* sandet i stedet for at *lege* med det. Der observeres forskelle mellem medarbejdere ift. ordvalg. Nogle mere end andre præsenterer børnene for en bred vifte af ord, der udvider og beriger børnenes forståelse og ordforråd. Der er meget lidt synlig skrift i børnehaven, og ingen hvor ordets betydning vises gennem billeder. Ligeledes er der ikke synlige tal sammen med billeder, der illustrerer den mængde, som tallet repræsenterer.

I vuggestuen, er det ikke alle børn, der har den påkrævede tidsmæssig adgang til bøger under observationen, men bøger er placerede, således alle børn kan komme til dem.

2. Hovedpointer fra dialog/refleksion

Personalet redegør for deres pædagogik ift. de sproglige læringsmiljøer. Eventyrfortælling, sang, rim og remser er centralt i Steinerpædagogikken, og derfor noget som børnene oplever flere gange hver dag. I vuggestuen er bøger tilgængelige for alle børn i løbet af en dag, men på andre tidspunkter end observationens.

Personalet redegør for deres pædagogik: at der ikke vægtes fortrolighed på skrift, fordi der vægtes en bredere form for læring, hvor barnet sanser, oplever og bruger sin fantasi. Personalet påpeger, at de følger børnenes udspil. En evt. fokus på bogstaver og skrift sker, fordi børnene selv viser interesse for det. Der drøftes ift. børn i udsatte positioner, som eksempelvis ikke præsenteres for skrift i hjemmet, og som derfor ikke vil have samme muligheder for at gøre sig fortrolig med skrift, som de andre børn. Personalet oplever ikke, at det er tilfældet med de nuværende eller tidligere indskrevne børn.

Personalet fortæller, hvordan de bruger skrift i dagligdagen fx ved at skrive på en tavle, hvor børn ofte spørger, hvad der står. Der er fokus i børnegruppen på bogstaver, hvor børnene genkender og taler om bogstaver fra deres navne.

Personalet er optaget af, at arbejde med udvidelse og berigelse af børnenes sprogforståelse og ordforråd ved at arbejde med eget sprogbrug på tværs af personalegruppen. Der drøftes, hvordan kulturen kan være præget af nysgerrighed på hinandens valg af ord, og hvordan der kan arbejdes med at skabe en ramme, hvor praksis kan drøftes uden at nogen føler sig sårbar.

3. Vurdering og anbefalinger på tiltag

Der er en del fokus på sprogmiljøerne, og der observeres medarbejdere med gode kompetencer. Der vurderes at dagtilbuddet bør i overvejende grad fastholde deres praksis, men at der anbefales og opfordres til en øget opmærksomhed vedr. børnenes fortrolighed på skrift, således deres læring ikke er afhængig af dem selv.

Forældresamarbejde

1. På hvilke måder arbejdes der med forældresamarbejdet i afdelingen? Her refereres til afdelingens input på tilsynsmødet, data fra læreplanen samt opsamling på hidtidige tilsyn mv.

Det fremgår af hjemmesiden, at der er faste samtale tidspunkter ift. det enkelte barn samt forældremøder og sociale arrangementer. I læreplanen, er det formuleret således, at det ikke virker som om, der er plads til spontane samtaler i hverdagen, da der står, at der gerne skal afsættes tid og samtalen aftales.

2. Hovedpointer fra dialog/refleksion

Personalet fortæller, at de er meget bevidst om, at der ikke skal tales om børnene, imens de lytter, medmindre det er noget positivt. Der er gode muligheder for spontane samtaler ved afhentning og aflevering, når de ikke indebærer, at børnene skal høre noget negativt. Personalet og forældre trækker sig ofte til side, når der skal tales om barnet.

Personalet læser formuleringen i læreplanen og foreslår at det ændres, således der ikke sker misforståelse ift. deres praksis.

Forældrerepræsentanten fortæller om det gode samarbejde i bestyrelsen og forældrerådet, og hvordan der generelt opleves stor interesse for forældrenes perspektiver.

Forældrerepræsentanten erfarer at forældrene lyttes til, samt inddrages ift. at understøtte eget barn og børnefællesskabet.

3. Vurdering og anbefalinger på tiltag

Der anbefales, at dagtilbuddet fastholder deres nuværende praksis ift. de formelle og uformelle mødefora samt ift. deres nysgerrighed og lyst til fleksibilitet ifm. forældrenes input.

Ramme for det uvildige tilsyn

Det uvildige tilsyn indeholder overordnet set følgende aktiviteter, som ligger til grund for den samlede vurdering af kvaliteten i afdelingen:

Uanmeldte observationer

I dagtilbudsafdelingen er der lavet uanmeldte observationer af tre timers varighed med afsæt i børnemiljøvurderingsskalaerne; ITERS-3 og ECERS-3 i henholdsvis en vuggestue- som børnehavegruppe.

De uanmeldte observationer i dagtilbudsafdelinger er enten lavet af en dagtilbudskonsulent fra forvaltningen eller en anden leder fra dagtilbuddets ledelsesteam. Dagtilbudskonsulenterne laver observationer med hele ITERS-3 og ECERS-3 redskabet. Dagtilbudsledelsen observerer med afsæt i udvalgte elementer fra ITERS-3 og ECERS-3 redskabet.

I dagplejen er der lavet to timers observationer med afsæt i det danske KVALid-tilsyn til dagplejen, i såvel dagplejehjem som i legestuegrupper.

Observationerne i dagplejen foretages af certificerede tilsynsførende dagtilbudskonsulenter fra forvaltningen.

Forberedelse før det anmeldte tilsynsmøde

Den pædagogiske leder og dagtilbudslederen på det anmeldte tilsynsmøde modtager observationsrapporten/-erne en uge før det anmeldte tilsynsmøde. De har derved mulighed for at læse rapporten/-erne og reflektere samt perspektivere det observerede til den samlede praksis i afdelingen. Det er også muligt for deltagerne at medbringe egne data til mødet.

Det anmeldte tilsynsmøde

Formålet med det anmeldte tilsynsmøde er at vurdere kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer med henblik på, at medarbejdere og ledere fra dagtilbuddet sammen med forældrerepræsentant og den tilsynsførende dagtilbudskonsulent er lærende sammen om udviklingen af kvaliteten i afdelingen efterfølgende.

Det anmeldte tilsynsmøde har en varighed af tre timer. På mødet er der løbende en dialog med alle mødets deltagere om arbejdet med kvalitet i afdelingen. Afsættet for dialogen er observationen, øvrige data, deltagernes egne refleksioner og perspektiver.

Øvrige data

Under dialogen på tilsynsmødet inddrages øvrige data, der kan belyse kvaliteten i dagtilbudsafdelingen. Disse data er dagtilbuddets pædagogiske læreplan samt evaluering heraf, opsamling på hidtidige tilsyn samt data fra Grafisk LIS. Data kan også være, data, som dagtilbuddets ledelse, medarbejdere eller forældrerepræsentant medbringer, ligesom mødedeltagernes refleksioner vil indgå i datagrundlaget, der er afsæt for vurderingen af kvaliteten.

Tilsynsrapporten

Den samlede vurdering af tilsynet beskrives i tilsynsrapporten, som skal offentliggøres på afdelingens og derved dagtilbuddets hjemmeside.

Skærpet tilsyn

Bekymring

Når der er forhold, som giver anledning til bekymring for kvaliteten i læringsmiljøet i en afdeling, iværksættes et skærpet tilsyn. Ved en bekymring udarbejder den pædagogiske leder samt dagtilbudslederen en redegørelse om sagens forhold. Ved skærpet tilsyn er det muligt at holde et ekstra tilsynsmøde med samme deltagerkreds som ved det almindelige tilsynsmøder. Forældrerådet får også mulighed for at udarbejde en redegørelse i forbindelse med et skærpet tilsyn, såfremt sagens karakter tillader det.

Alvorlig bekymring

Når der er forhold, som giver anledning til alvorlig bekymring for kvaliteten i læringsmiljøer i dagtilbud iværksættes et skærpet tilsyn.

Ved alvorlig bekymring afholdes altid et ekstra tilsynsmøde. Ved behov gennemføres en ekstra observation af læringsmiljøet. Ved alvorlige bekymringer udarbejdes en handleplan med konkrete aftaler om tiltag, opfølgning og evaluering af tiltagene, der giver anledning til den alvorlige bekymring. Handleplanen skal godkendes af Børn- og Ungechefen, og dagtilbuddets bestyrelse har mulighed for at kommentere handleplanen.